

1. Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Bachelorprogrammet i europastudium er et tverrfaglig samarbeidsprosjekt mellom Institutt for sammenliknende politikk og AHKR som har eksistert siden 2004. Institutt for sammenliknende politikk har hatt det faglige og administrative ansvaret for studieprogrammet siden 2012. Programmet har per i dag 25 studieplasser.

Studentene på programmet følger samme studieplan de to første semestrene. Fra og med det tredje semesteret velger de enten spesialisering i sammenliknende politikk eller spesialisering i historie. Denne rapporten vil ta for seg de to første semestrene samt videre spesialisering i sammenliknende politikk.

1.1 Opptakskrav og opptakstall

Bachelorprogrammet har i perioden 2020 til 2024 hatt en god økning i antall studenter som har blitt tatt opp på programmet. Instituttet har lenge hatt som mål å øke både antallet studenter og inntakskvaliteten på programmet og er godt fornøyd med utviklingen som helhet i perioden.

Antall studenter tatt opp på bachelorprogrammet i europastudium

	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	31	26	46	39	44

Kilde: Tableau

Instituttet ser viktigheten av å prioritere rekruttering og har blant annet prioritert å få på plass en ny rekrutteringsfilm som ble tatt i bruk fra og med vårsemesteret 2023. Instituttet bruker ressurser på å promotere BA-programmet i sosiale medier, med spesielt søkelys på det sosiale og faglige miljøet blant studentene samt mulighetene for utvekslingsopphold og praksisopphold i Brussel. Før opptaket høsten 2024 ble det lagt ekstra vekt på å promotere programmet, noe som ser ut som å ha fungert bra. 2022 var på mange måter et unntaksår og det er mest relevant å se på utviklingen fra 2020 til 2024 som helhet.

Inntakskvaliteten har gjennom perioden har vært økende, og vi erfarer at vi rekrutterer gode og engasjerte studenter til programmet. For opptaket som helhet har instituttet som mål å sikre en god opptakskvalitet, men samtidig fylle studieplassene og overfylle noe for å sikre bærekraftige kull som tar høyde fra naturlig frafall.

BASV EUR	År	Gjennomsnitt av karakterpoeng
	2020	42,21
	2021	38,73
	2022	40
	2023	41,12
	2024	43,46

Hentet fra Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no)

1.2 Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Kandidatproduksjon BASV-EUR

2020	2021	2022	2023	2024
16	8	16	15	5

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)

Frafallet ved programmet er varierende, men relativt lavt. Noe frafall, spesielt i det første studieåret vil være naturlig, og vil skyldes studenter som oppdager at studiet ikke er for dem, og noe frafall skyldes forhold som ikke er knyttet til studiesituasjonen. Det er likevel et mål å holde frafallet til et minimum. Et spesielt forhold ved bachelorprogrammet i Europastudier er at en del studenter skifter til bachelorprogrammet i sammenliknende politikk i stedet for å velge spesialisering i sammenliknende politikk. For instituttet er dette frafallet uproblematisk så lenge det ikke blir altfor stort, og studentene kan skifte program uten å tape progresjon i sin bachelorgrad.

Instituttets hovedstrategier for å hindre uønsket frafall omfatter både sosiale og faglige tiltak, i tillegg til et godt designet studieprogram som bidrar til god gjennomføring. Vi prioriterer å ønske nye studenter velkomne til instituttet og følger de videre opp faglig og sosialt gjennom faglig-sosiale aktiviteter organisert av staben. Studieprogrammet har et aktivt studentforening/fagutvalg som organiserer faglige og sosiale tiltak, arrangerer studietur og. Vi noterer likevel at overgangen fra fagutvalg til studentforening (Eurokratene) har redusert det faglige engasjementet noe til fordel for mer rene sosiale tiltak.

For å unngå uønsket frafall prioriterer vi følgende tiltak

- Å ta imot nye studenter på en god måte, og å inkludere dem i faglige og sosiale arrangementer ved instituttet og universitetet som helhet
- Ha tett samarbeid med fagutvalg/studentforening
- Ha tett samarbeid med, og oppfølging av, seminarlederne som bindeledd mellom instituttet og studentene
- Opprettholde og vedlikeholde et logisk oppbygd og godt designet studieprogram med gode muligheter for valgfrihet, utveksling og praksis.

1.3 Vurdering av læringsmiljø

Det faglige og sosiale læringsmiljøet ved studieprogrammet er viktig for å sikre tilhørighet til instituttet og fagmiljøet, og instituttet arbeider systematisk med å opprettholde dette

Seminarundervisningen foregår i all hovedsak i egnede lokale sentralt på campus eller på instituttet. Nyåpningen av U-Pihl har bidratt til en sterk forbedring av undervisningslokalene, spesielt når det gjelder egnede seminarrom. Det sosiale læringsmiljøet drar også nytte av nyoppussede lokaler. På samme tid har en økning i antall studenter ved fakultetet ført til økende press på egnede undervisningslokaler, både når det gjelder forelesninger og seminarer. Vi anser derfor kvaliteten på undervisningsrommene som gode, men tilgjengeligheten som mindre god.

Resultatene [fra Studiebarometeret 2023](#) gir en indikasjon på tilfredsheten. Nå er dessverre svarprosenten ganske lav så vi kan ikke legge mye vekt på svarene, men overordnet tilfredshet er bra (4,0)

På det spesifikke spørsmålet om det sosiale og faglige miljøet var gjennomsnittet (3,5) som er noe lavere enn det burde være, igjen er svarprosenten såpass lavt at det er vanskelig å bruke disse dataene til noe fornuftig. Den mer uformelle tilbakemeldingen fra fagutvalget tilsier at det faglige og sosiale miljøet er bra. Det samme gjør tilbakemeldingene gitt til den eksterne programsensoren gjennom intervjuer.

«Studentene jeg intervjuet i mars 2024 understreket at studiemiljøet er veldig godt. En av grunnene til dette er at man, i motsetning til de store BA-programmene, er få studenter. Samtidig understreker studentene at felleskomponenten i BA-graden ikke er på mer enn 40 SP, hvilket innebærer en relativt stor fragmentering av studiemiljøet i andre og tredje år. Når det i tillegg er et visst frafall og overgang fra en del studenter til BA-graden i sammenliknende politikk, så forsterkes en slik fragmentering. Men, jeg vil understreke at inntrykket fra møte med studenter både i 2023 og 2024 gir et positivt inntrykk av sosialt og faglig miljø ved BA i Europastudier.»

(Fra programsensorrapport levert i 2024 av Espen D. Olsen, vedlegg 2)

1.4 Studentinvolvering

Bachelorprogrammet har en engasjert studentmasse, som jevnlig bidrar med konstruktiv tilbakemelding på utdanningsprogrammet. Rent formelt gjøres dette gjennom emneevalueringer, programevalueringer gjort av eksterne programsensor og ved deltakelse i fora som undervisningsutvalg og instituttråd. I tillegg bidrar studentene med innspill gjennom evalueringer av spesifikke emner. Fagutvalget involveres også gjennom jevnlig møter med institutt- og undervisningsledelse.

Rekruttering til råd og utvalg gjøres i samarbeid med fagutvalget, en ordning som fungerer godt. I diskusjoner rundt undervisningsform, eksamensform og reformer av graden har studentrepresentanter bidratt med viktige innspill, som også blir fulgt opp. Instituttet vurderer studentinvolveringen i utviklingen av programmet som meget god, men tar ikke for gitt at det går av seg selv. Rekruttering av studenter til denne type verv er derfor en prioritert oppgave.

2. Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

2.1 System for kvalitetssikring

§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Instituttet opplever at systemet for kvalitetssikring er for omfattende ved UiB og at instituttene produserer mange rapporter, som denne reakkrediteringsrapporten. Når omfanget blir for stort i kvalitetssikringen så reduseres kvaliteten på kvalitetssikringsarbeidet og kvaliteten i studiene rammes negativt. Instituttet er positiv til at mengden rapporten og omfanget av evalueringer blir redusert noe.

Alle emner gjennomgår emneevalueringer hvert 3. år. Under Covid-epidemien ble de vanlige emneevalueringene nedprioritert, men erstattet med mer generelle evalueringer av de endringene i vurderings- og undervisningsformer som ble gjort. Fra og med 2023/2024 er igjen regulære emneevalueringer en prioritert oppgave og en plan er lagt for å ta igjen etterslepet.

En ekstern fagfelle leverer hvert år en omfattende rapport basert på emneevalueringer, samt samtaler med studenter og ansatte. I årene 2023 og 2024 har disse blitt levert av Professor Espen D. Olsen fra OsloMet.

Disse eksterne rapportene er nyttige verktøy i den kontinuerlige forbedringen av BA-programmet og har vært oppe til diskusjonen i undervisningsutvalg, instituttråd og stabsmøter. For hvert år blir det gitt spesifikke oppdrag til de eksterne fagfellene.

For 2022/2023 var oppdraget å skaffe en generell oversikt over programmet. For 2023/2024 var oppdraget å se nærmere på og vurdere typen og omfanget på vurderinger på bachelorprogrammet. For 2024-2025 vil den eksterne fagfellen bli bedt om å vurdere seminarundervisningen ved instituttet.

Tilbakemeldinger fra rapportene

En tilbakemelding var en anbefaling om å gjøre en helhetlig gjennomgang av eksamensformer på programmet. Det ble påpekt at utfordringene med KI og eksamener ikke burde være førende for denne gjennomgangen. En annen anbefaling var å gjennomføre noen aktualitetsseminar for å styrke kullfølelsen og gi nye studenter innspill i hva som skjer i Europa. Det ble også anbefalt å opprette nye fellesemner for Eur-studentene, en anbefaling som også har blitt gjort før.

Når det gjelder eksamensformater blir det gjort noen endringer for å finne en bedre balanse mellom skoleeksamener, hjemmeeksamener og essays. Anbefaling om aktualitetsseminarer ble fulgt opp høsten 2024 med tre seminarer, med gode erfaringer. Når det gjelder anbefaling av nye fellesemner er det vanskelig enn så lenge siden AHKR opererer med 15-poengsemner og Sampol opererer med 10-poengsemner.

Som konkluderende betraktninger oppsummerer den eksterne fagfellen:

«BA-graden i Europastudier er et godt og interessant studietilbud for studenter som er opptatt av politikk og historie i en europeisk kontekst. Graden er tverrfaglig, med to ulike mulige valg av

studieløp for studentene. Mine møter med studenter og ansatte ved programmet i mars 2024 etterlot et fortsatt godt inntrykk av studieprogrammet.»

Rapportene fra de eksterne fagfellene ligger vedlagt som vedlegg 1-2

Alle evalueringer og rapporter går gjennom Undervisningsutvalget (UU), der tre studentrepresentanter er representert. Undervisningsutvalget opererer som programstyre for alle studieprogram ved instituttet.

I tillegg til en student fra BA-programmet i Europastudier, er det en representant fra BA-programmet for sammenliknende politikk og en representant for masterprogrammet i sammenliknende politikk. Rapportene blir videre gjort tilgjengelige for nye emneansvarlige som slik kan bygge på tidligere erfaringer for å forbedre kursopplegget.

Undervisningsleder har oversikt over hvordan de foreslåtte tiltakene i de enkelte emnene følges opp. Instituttets vurdering er at programtilbudet holder gjennomgående høy kvalitet. Studentenes tilbakemeldinger gjennom emneevalueringer tyder også på at studentene vurderer programmet som godt. Den eksterne evalueringen av emnet er generelt meget positiv til programtilbudet som helhet, og spesielt med de endringer og forbedringer som har blitt gjort i perioden.

2.1 Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Informasjonen i studieplanen blir jevnlig oppdatert og alle endringer blir diskutert og godkjent i undervisningsutvalget ved instituttet. Slik bachelorgraden er utformet er det tilfredsstillende rom for både spesialisering, utveksling og frie studiepoeng. En større revisjon av studieplanen ble gjort i 2023-2024 og implementeringen begynte høsten 2024. Etter erfaringer gjort høsten 2024 vil det bli gjennomført en mindre endring i programmet for studenter med oppstart høsten 2025.

Siste versjon av studieplan: <https://www4.uib.no/program/europastudium-bachelor/plan-0>

2.2 Læringsutbytte og infrastruktur

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Læringsutbyttebeskrivelsene blir jevnlig oppdatert for å gjenspeile nivået i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Læringsutbyttet for emnene som er en del av graden er i tråd med NKRs nivåbeskrivelse.

Studieprogrammet er bygd opp rundt et sett med obligatoriske emner det som sammen gir studentene de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som beskrevet i studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse. I tillegg er det nok frie studiepoeng til å gi studentene

mulighet til spesialisering. Programmet har en solid teoretisk, metodisk og empirisk innretning gjennom ein kombinasjon mellom obligatoriske emner og valgemner.

Merk at i det følgende beskrives den strukturen som nye studenter som ble tatt opp på programmet høsten 2024 følger.

Det første semesteret tar studentene tre obligatoriske emner : Eur101 (Introduksjon til europeisk historie og politikk) og Sampol103 (Introduksjon til politiske ideologiar), samt Ex-Phil.

Det andre semesteret tar studentene to obligatoriske emner Eur103 (Europa etter 1945) og Eur105 (European institutions, Politics and Policy, begge på 15 studiepoeng).

Fra og med det tredje semesteret velger studentene en spesialisering i enten Sammenliknende politikk eller Historie.

Fordyping sammenliknende politikk 3.-6. semester

- 3. semester, høst: MET104, SAMPOL105 og SAMPOL116/valgfritt SAMPOL emne på 200-nivå
- 4. semester, vår: MET103, SAMPOL106 og SAMPOL107
- 5. semester, høst: Utveksling
- 6. semester, vår: SAMPOL260 og 2 valgfrie SAMPOL emne på 200-nivå

Fordyping i historie 3.-6. semester

- 3. semester, høst: HIS101 og HIS113/HIS114
- 4. semester, vår: HIS102 og HIS115/HIS116
- 5. semester, høst: Utveksling
- 6. semester, vår: HIS250 og HIS203

Siste versjon av studieplan: <https://www4.uib.no/program/europastudium-bachelor/plan-0>

Instituttet har tilgang til Det samfunnsvitenskapelige fakultets infrastruktur. Under normale omstendigheter er tilgangen på egnede lokaler, nødvendig utstyr og andre administrative og tekniske tjenester tilstrekkelig.

Når det gjelder digitale læringsplattformer som MittUIB, Leganto etc. anser vi disse som godt egnet og tilstrekkelige, men opplæring i digitale plattformer er en utfordring ved implementering av nye programmer og for nyansatte.

2.3 Undervisnings- og vurderingsformer

§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Undervisningen de første tre semestrene består i all hovedsak av forelesninger i kombinasjon med et omfattende seminarprogram. Forelesningene holdes i hovedsak av instituttets faste vitenskapelige stab, mens seminargruppene ledes av undervisningsassistenter knyttet til instituttets masterprogram. I seminargruppene diskuteres pensum og faglige spørsmål. Seminargruppene har også en viktig rolle når det gjelder studentenes skrive trening og skriveopplæring i de tre første semestrene, og også for skriving av bacheloroppgaven i det sjette semesteret. Seminargruppene er også en viktig arena for studentaktiv læring, hvor små grupper gir mulighet for faglige diskusjoner.

Formålet med studiet er å gi studentene fagspesifikk kunnskap, men også mer generell kompetanse når det gjelder metode, strategier for å innhente og behandle store mengder informasjon, data og tekst og naturligvis evner til å skrive akademiske tekster og å vurdere andres akademiske tekster. Det er vår oppfatning at studiet slik det er i stor grad legger til rette for å utvikle disse ferdighetene.

I seminargruppene diskuteres pensum, faglige spørsmål. Seminargruppene har også en viktig rolle når det gjelder studentenes skrivetrening og skriveopplæring i de tre første semestrene, og også for skriving av bacheloroppgaven i det sjette semesteret. Seminargruppene er også en viktig arena for studentaktiv læring, hvor små grupper gir mulighet for faglige diskusjoner.

Formålet med studiet er å gi studentene fagspesifikk kunnskap, men også mer generell kompetanse når det gjelder metode, strategier for å innhente og behandle store mengder informasjon, data og tekst og naturligvis evner til å skrive akademiske tekster og å vurdere andres akademiske tekster. Det er vår oppfatning at studiet slik det er i stor grad legger til rette for å utvikle disse ferdighetene.

Vurderingsformene som benyttes i studiet er i all hovedsak varierende former for, skoleeksamen og hjemmeeksamen. Instituttet noterer seg at utviklingen av KI-programmer kan skape store utfordringer for ulike former for hjemmeeksamen og semesteressays, men erfaringen så langt er noe blandet. Vurderingsformene vurderes derfor jevnlig for øyeblikket og det er ikke utenkelig at instituttet vil innføre noen flere skoleeksamen.

3.0 Faglig innhold

§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Dersom mastergradsstudier (Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning):

§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier (1): Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Bachelorprogrammets emnesammensetning har forandret seg lite i perioden. De største endringene har vært i rekkefølgen emnene tas samt en økning i mengden frie studiepoeng. Innholdet i de obligatoriske emnene og spesielt pensum i disse har imidlertid vært revidert løpende for å sikre at innholdet i programmet er oppdatert og relevant i henhold til kunnskapsutviklingen innen fagområdet. Instituttet har ofte fornyelse i emneporteføljen på 200-nivå hvor det er et spesielt fokus å tilby emner relevant til studenter som ønsker fordypning i Europeisk politikk

Den største endringen har vært et styrket fokus på metode ved å gjøre et 15-poengsemne (MET102) om til to 10-poengsemner (MET103 og MET104). Det er denne endringen som implementeres i 2025/2026.

3.1 Arbeidslivsrelevans og samhandling med arbeids- og samfunnsliv

Bachelorprogrammet er særskilt rettet inn mot en mastergrad i sammenliknende politikk. Studenter på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk tilegner seg en bred kompetanse, som både er egnet som forberedelse på studier på masternivå, men også er relevant for og attraktiv for arbeidslivet i seg selv.

Gjennom praksisemnene Sampil290/291 får studentene arbeidserfaring, men like viktig, arbeidslivet får erfaring med studenter som er på slutten av en BA-grad i sammenliknende politikk. Tilbakemeldingen over mange år er at arbeidsgiverne er svært fornøyde med den kompetansen studentene har opparbeidet seg, noe som merkes i populariteten til praksisemnet fra arbeidsgiversiden. Spesielt studentenes metodeferdigheter, evne til å prosessere store mengder tekst samt skriveferdigheter blir fremhevet i tilbakemeldinger. Muligheten til å ta praksis i Brussel er spesielt relevant for studentene på europastudier, og disse studentene blir prioritert til plassene i Brussel.

Instituttet har også de siste to-tre årene jobbet med Sammen for å synliggjøre arbeidslivsrelevansen til kandidatene.

3.2 Arbeidsomfang

§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Studiet er lagt opp til 30 studiepoeng per semester. De tre emnene studentene tar første semester er på 10 studiepoeng hver, mens emnene studentene tar andre semester er på 15 studiepoeng. Ved videre spesialisering i sammenliknende politikk er emnene på 10 studiepoeng, mens ved spesialisering i historie er emnene på 15 studiepoeng.

De obligatoriske emnene i de tre første semestrene har i tillegg til forelesninger og seminarundervisning også en rekke skriftlige innleveringsoppgaver. Disse blir spredt utover for å sikre en jevn arbeidsbelastning. Dette fungerer godt i de to første semestrene. I det tredje semesteret har tilbakemeldingen over tid hvert at kombinasjonen av Met102, med tilhørende arbeidskrav, og Sampil115 er krevende. Den endrede strukturen på graden er gjort for å løse dette. Det gjenstår å se om arbeidsmengden/arbeidskravene faktisk blir reduserte.

3.4 Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Den løpende pensumoppdateringen av de obligatoriske emnene sammen med de valgfrie emnene med direkte koblinger til forskningsfronten, sørger for at studietilbudet som helhet har en tett og relevant kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid. De valgfrie fordypningsemnene på 200-nivå er knyttet til forskningen som gjøres ved instituttet, og det tilbys alltid emner som er knyttet til europeisk politikk.

3.5 Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Utteksling er en integrert del av Europastudier, med egne prioriterte avtaler ved Europeiske universiteter. Det femte semesteret i graden er satt av til utveksling og studentene oppfordres sterkt til å bruke anledningen til å reise ut. Rent praktisk blir det gjort slik at utveksling i utgangspunktet er en del av studieplanen til studentene, men at de har mulighet til å velge bort utveksling for annen spesialisering hvis det er ønskelig.

Antall studenter på utveksling 2020-2024

2020	2021	2022	2023	2024
0	17	9	4	16

Kilde: Studiekonsulent med ansvar for utveksling/FS

3.6 Praksis

§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

Siden 2010 har instituttet hatt et tilbud om praksis som en del av BA-graden, gjennom Sampol290/291. Praksisprogrammet har vunnet fakultetets studiekvalitetspris og UiBs Uglepris, og vært en inspirasjon for praksisprogram ved andre universitet, som blant annet Universitetet i Stavanger. Fra en begrenset start har det vokst og blitt en viktig del av BA-programmene i sammenliknende politikk og europastudium.

Opptak til emnet gjøres ved søknad, og gjennomføres fortrinnsvis i enten det 5. eller 6. semesteret i graden. Instituttet har avtaler med en rekke private og offentlige samarbeidspartnere. Disse holder stort sett til i Bergen, men instituttet har også avtaler i Oslo og Brussel. Praksisemnet er først og fremst rettet mot studenter som er på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk og europastudium, men for plassene i Brussel er studenter fra europastudium prioritert.

4.0 Krav til fagmiljø

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

4.1 Fagmiljøets størrelse

Med unntak for budsjettårene 2022 og 2023 så følger den vitenskapelige staben ved Institutt for sammenliknende politikk Det samfunnsvitenskapelige fakultets budsjettmodell, som tradisjonelt har vært dimensjonert for at fagmiljøene skal kunne gi undervisningstilbud på alle nivå. Instituttets fagmiljø har riktignok vært alvorlig underdimensjonert siden 2021, noe som har vært en særskilt utfordring for instituttet i flere år som fakultetet ikke har funnet en løsning på. I 2023 måtte også instituttet trekke to utlyste førsteamanuensisstillinger. For øyeblikket har instituttet en underdekning

på 1,8 faste vitenskapelige ansatte i denne modellen, og fagmiljøets størrelse er derfor fremdeles underdimensjonert i forhold til studentmassen og studietilbudet. Det er forventet at denne situasjonen vil ytterligere forverre seg i årene fremover gitt den økonomiske krisen ved fakultetet. Dette medfører økt arbeidspress på den vitenskapelige staben, noe som er en stor bekymring. Instituttet ser likevel ikke for seg å legge ned europastudier, men vurderer andre innsparingstiltak som reduksjon i valgfrie emner.

Studietilbudet har en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart. Staben har hatt stabil kompetanse over tid og har likevel en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stillingsbenevnelse	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk
Fagkonsulent					4,5	1
Forsker		1,5	1	1,2		1,8
Forsker	1,2	0,5	1	0,75	1	2
Forsker	1	2	2	1		0
Førsteamanuensis	7,4	6,2	6,2	5,4	6,5	6,6
Førstelektor		0,8	1			
Instituttleder	1	1	1	1	1	1
Postdoktor	6,7	9,7	8,7	6,5	10	5
Professor	13,4	14,4	9,6	12,1	13,4	12,3
Stipendiat	12	13	8	8	6	6
Universitetslektor	1	2,5	2	2	2	2
Vitenskapelig ass.				0,76		
Vitenskapelig ass.	4,62	7,66	7,33	7,2	1,25	0,7
Vitenskapelig ass.	4	1	1	2,2	1,8	
Sum	52,32	60,26	48,83	48,11	47,45	38,4

Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no)

4.2 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Institutt for sammenliknende politikk legger UiBs regelverk om utdanningsfaglig kompetanse til grunn ved vitenskapelige ansettelser. Det blir prioritert tid slik at nyansatte kan gjennomføre universitetspedagogiske kurs så raskt som mulig. Instituttet diskuterer utdanningsfaglige problemstillinger jevnlig i undervisningsutvalget og stabsmøter.

4.3 Faglig ledelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Institutt for sammenliknende politikk har organisert det overordnede ansvaret for kvalitetssikring og utvikling gjennom organet Undervisningsutvalget (UU). UU er programstyre for instituttets

studieprogram. UU behandler saker som vedrører utdanningens innhold, form og gjennomføring samt sørger for at utdanningen er i tråd med gjeldende retningslinjer. UU består av en leder (undervisningsleder ved instituttet), en sekretær, to representanter fra staben samt tre studentrepresentanter. Disse representerer BA-Sampol, BA-Europastudium og MA-Sampol. UU møtes normalt to ganger i semesteret og behandler alle saker knyttet til utdanningstilbud, endringer i emnebeskrivelser, vurderingsformer og lignende. Undervisningen ved instituttet ledes av undervisningsleder som i tillegg til å være leder av UU, også representerer instituttet i fakultetets Undervisningsforum. Studieprogrammet diskuteres også jevnlig i instituttrådet samt i øvrige stabsmøter.

4.4 Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Institutt for sammenliknende politikk rekrutterer bredt innenfor disiplinen og internasjonalt og til sammen er den vitenskapelige staben godt egnet for å gjennomføre undervisningen på programmet. Fagmiljøet er spesialisert innenfor komparativ politisk forskning med sterk vekt på empirisk forskning, og instituttet er i den internasjonale forskningsfronten i disiplinen. Undervisningen er tett knyttet til instituttets forskningsprofil og fagspesifikke kompetanse. Spesielt er sammenhengene mellom fagmiljøets forskningsfelt og tilbudet av fordypningsemner på 300-nivå sterk.

4.5 Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

§ 2-3 Krav til fagmiljø (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Institutt for sammenliknende politikk deltar aktivt i både nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet, dette reflekteres mastergradsprogrammet. Instituttet har fått UTFORSK-midler for samarbeid med University of North Carolina, Chapel Hill for utveksling, undervisnings- og forskningssamarbeid.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Programsensorrapport 2022/23

Vedlegg 2: Programsensorrapport 2023/24

Evalueringsrapporter for aktuelle emner er tilgjengelig i Studiekvalitetsdatabasen